



# DEBRECENI KATOLIKUS FIGYELŐ



2010. május 23.

a Szent Anna Főplébánia értesítője

**Teremtő Lélek, jöjj közénk, híveid szívét látogasd!**

XX. évfolyam 2. szám

**J**ézus gyakran mondja: „jőjjetek hozzám!” Méltán bátoríthat így bennünket, mert „ő a szenvedésből tanulta az engedelmességet”, akar és tud segíteni azokon, akik kísértésbe estek. Tudja, hogy elfárad az ember, ezért is biztat: *jőjjetek, ti szomjazók és akik éheztek az élő kenyeret és az élet vizét!* Hozzá futhat az, aki az igazságra vágyódik, mert megnyugszik a terhek alatt. Bátorítja bűnöst, hogy *jőjjetek hozzám, irgalmat találtok és felüdtetek benneteket.* Magához hív bennünket, de ne botránkozzunk meg szenvedésén és kiáltásán: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” Szólít, imádkozzunk vele, hogy kísértésbe ne essünk. Ő olyat ad és annyit, amit más nem adhat: a szívet kegyelemmel csak nála tudjuk erősíteni. Jöjjünk hozzá, nehogy érzéketlenné váljék a szívünk, nehogy meginogjon a belé vetett bizalmunk! Jöjjünk, de ne kíváncsiságból, ne azért, mert a tömeg szalad előtte vagy utána! Jöjjünk akkor is, ha a családból nem jön senki velünk és utánunk, jöjjünk akkor is, ha nem mindenki tart ki az úton! Jöjjünk hozzá, mert azt mondta, *aki hozzám jön, nem utasítom el!* Jöjjünk hozzá, ha teljes életet, örömet és békét szeretnénk.

**M**aradjatok nálam és velem, mert éjszaka van, készülnek értem jönni! Maradjunk éberek, virrasszunk és imádkozzunk, így egyesülhetünk vele! Végrendeleti kérése, hogy maradjunk meg szeretetében. A szent örökséget ne té-

## Jézus mondja...

kozzuk el! Ezt nem veheti el tőlünk senki, de el lehet veszíteni. Maradjatok – mondja Jézus – hűségesek a küldetéshez! Amivel megbíztak bennünket, azt csináljuk, ne csupán azt, amihez kedvünk van! Maradjunk

egyek a jó ügyben, a testvéri szeretetben, ne húzzunk szét, mert így nem haladhatunk! Maradjunk meg az Igazságban, mert az tesz szabaddá bennünket! Maradjunk meg a Világosságban, mert így nem tévedünk el!

**M**enjetek! – mondja Jézus –, tegyetek tanítványomra minden népet, hirdessétek az én békémet. Nem kell félni akkor sem, ha úgy küldi övéit, mint bárányokat a farkasok közé. Menjetek, de ne vigyetek magatokkal semmit, mert a Szentlélek segít benneteket. Mivel ingyen kaptátok, ingyen is adjátok, csak alázattal lehet eredményt elérni! Menjetek, hirdessétek az evangéliumot, gyógyítsatok, kereszteljétek!

**N**e féljétek! – mondja Jézus –, nem hagyalak árván titeket, a világ gyűlöl titeket, de biztatok, én legyőztem a világot, a gonoszt, aki titeket is kikér, kísért, aki azonban állhatatos marad mindvégig, az üdvözl.

Ilyen tömören össze lehet foglalni Jézus hívását és küldetésünket. Tudni kell, ki után megyünk, hol maradunk szívesen, és kinek a követségében járunk.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

### Zarándoklat Torinóba »

A debreceni zarándokok csoportja 2010. április 26 és május 1. között...

folytatás a 8. oldalon →

### Trianon 90 éve »

Trianon, 1920. június 4. Ez a magyar történelem legsötétebb, legszomorúbb...

folytatás a 9. oldalon →

### Út a végtelenbe »

A nagy sikerű *Ablak a végtelenre* című kötet után Böjte Csaba újabb...

folytatás a 11. oldalon →

# Hit, remény, szeretet

„MOST AZÉRT MEGMARAD A HIT,  
A REMÉNY, A SZERETET, EZ A HÁROM,  
DE EZEK KÖZÜL LEGNAGYOBB  
A SZERETET.” (1KOR 13,13)

## A hit

A Katolikus Egyház Katekizmusa így határozza meg a hit fogalmát: „A hit az egész ember személyes kötődése az önmagát kinyilatkoztató Istenhez. Hozzá tartozik az értelem és az akarat részéről a beleegyezés mindabba, amit Isten kinyilatkoztatott önmagáról, szavakban és cselekedeteiben.” A hit ajándék, amit az ember nem adhat sem magának, sem másoknak. A hit Isten ajándéka az embernek.

Órsy László jezsuita szerzetes szerint a hit egy olyan látási képességet ajándékoz, mely a világ rendes dolgai mögött, Isten rendkívüli jelenlétét felfedezi. Ezzel a képességgel az ember, mindenben és minden mögött látja, tudja Isten jelenlétét, és még akkor sem képes mást mondani, ha emiatt halállal fenyegetik (ld. vértanúk).

Felvetődhet a kérdés, akkor hogyan juthat az ember hitre? Több alkalommal Jézus egy gyermeket állított az apostolok elé és azt mondta, hogy „*ha nem lesztek olyanok, mint ez a gyerek, nem mentek be az Isten országába*”. Nyilván nem azt akarta kifejezésre juttatni, hogy úgy kell viselkedni, mint a gyermek, hanem a hitre nyitottságukat állította példának. Egy gyereknek hihetetlen képessége van arra, hogy egy ajándékot elfogadjon, nem jön zavarba. Mi, felnőttek, hajlamosak vagyunk „üzletben” gondolkodni. Ha ajándékot kapunk, azon gondolkodunk, miért kaptuk, mit kell majd érte adni? Hogyan viszonyozzuk? Istennel azonban nem lehet üzletelni, tőle csak elfogadni lehet. Ha tehát nincs meg az a képességünk, hogy Isten ajándékát elfogadjuk, nem megyünk be Isten országába.

## A remény

A remény is ajándék! Ha a reményről beszélünk, arra gondolunk, amit majd a jövőben kapunk, amit szeretnénk elérni. Az utazó reméli, hogy célba ér, a diák reméli, hogy átmegy a vizsgán, a beteg reméli, hogy meggyógyul. A hittal megajándékozott ember reméli, hogy Isten országába él vagy odaér. XVI. Benedek pápa *A Názáreti Jézus* című könyvében, így fogalmaz: „*a menny ott van, ahol Isten akarata megvalósul. A menny lényege az Isten akaratával való egyesülés, az akarat és az igazság egységre jutása. A föld »mennyé« lesz, ha és amennyiben a földön megvalósul Isten akara-*

*ta, és annyiban lesz pusztán »föld« – a menny ellenpólusa –, ha és amennyiben kivonja magát Isten akarata alól.*”

Tehát, nem csak a jövőről van szó, hanem a keresztény reményben benne van a jelen is. Olyan ez, mint mikor a mag már a földben van, és tudjuk, hogy ki fog kelni, és valamikor termést hoz. De az a növény, a termés már most is ott van a magban. Csak meg kell várni, míg megnő. A keresztény remény várakozik a hitben megkapott ajándék – a mag – kibontakozására.

Itt kell kitérni a rosszra, az igazságtalanságra, a szenvedésre. A szenvedés titok, nincs pontos magyarázat rá. A keresztény kinyilatkoztatásban sincs konkrét megfogalmazása, de van egy praktikus magyarázat, még pedig az, hogy Isten eljött a Földre és szenvedett. Szent-Gály Kata írja: „*Ha Krisztus érdekesnek tartotta végigjárni a keresztutat, akkor valami nagy érték lehet a szenvedésben a mi számunkra is.*” Guido Kreppoldtól olvastam: „*A lélek szenvedéséből fakad minden szellemi alkotás, és a szellemi ember minden fejlődése, a szenvedés oka pedig a szellemi tétlenség, a lelki terméketlenség.*” (C. G. Jung) Jézus tette a szenvedést a szeretet által a megváltás alapanyagává.

## A szeretet

Michel Quoist, francia lelképásztortól egy idézet: „*Mindenki a szeretetről beszél, a szeretet után kiált, a szeretetről dalol, vagy a szeretet után sír. Az emberek a szeretet nevében dolgoznak, kínlódnak egy egész életen át, ölelkeznek vagy harcolnak, életet adnak vagy ölnek. Való igaz, hogy az ember szívében a legmélyebb vágy az, hogy szeressen és hogy szeressék, mert a szó teljes értelmében – létének értelme – a szeretet. Szeretetből teremtette őt Isten, és nem tud másképp kibontakozni csak a szeretetben.*”

Minden szeretet, ha valódi, Istenhez vezet, mint Szt. János mondja: „*Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van, és mindenki, aki szeret, Istentől való, és ismeri Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet. Isten szeretete abban nyilvánul meg bennünk, hogy Isten elküldte a világba egyszülött Fiát...*” (1 Jn 4, 7-9)

Jézus Krisztus kinyilatkoztatása éppen ez: Isten a szeretet. A szeretet útja Istentől ered, és mindig Istenhez vezet, így minden előrehaladás a szeretetben egyúttal haladás az Isten felé.

A szeretet nem ugyanaz, mint „*érezni*”, nem ösztönös lépés, hanem az akarat tudatos elhatározása: lényegében önmagunk odaajándékozása. A valódi szeretet által soha nem fogunk vétkezni. Az a bűn, ha nem szeretünk, nem eléggé szeretünk, vagy rosszul szeretünk. Szent Ágoston szavai szerint: „*Szeress, és tégy, amit akarsz!*”

Jáger László

# ElméLKedés a példabeszédekről

**A**ki igazán tudni akarja, mi a mondanivalója egy-egy példázatnak, annak szinte régészeti kutatómunkát kell végeznie. Nem lehet a szövegkörnyezetből kiragadva, csak magunkban megérteni a példázatokat. Mindig bele kell helyezni abba a szituációba, amikor, amiért és akinek mondta Jézus. Például nem értheti helyesen a magvetőről szóló példázatot az, aki nem tudja, hogy Jézus korában előbb elvetették a magot és csak utána szántották be a földbe. A zsidó ember fogta a magot és ráhintette a letaposott földre, a tövises és kiálló kövek közé. Azután jött az eke és megforgatta a földet. Ugye így már érthető, hogy miért került a mag az útra?

Jézus azért mondja el a példázatokat, hogy egy-egy nagy igazságot világossá tegyen. Kérdeznek tőle valamit és ő villámgyorsan példázattal válaszol. Amikor egy írástudó azt kérdezi tőle: „*de hát ki az én felebarátom?*”, Jézus nem azt kezdi el mondani, hogy mi van a Talmudban megírva, hanem mond egy világos történetet az irgalmas szamaritánusról és hozzászól: „*Menj, és tégy hasonlóképpen.*” Ezzel nem lehet vitatkozni! Ha Jézus mindenféle dogmatikai érvet hozna fel, akkor az ellen ellenérvekkel lehetne védekezni. De egy ilyen történettel nem lehet vitázni. A pap elment, a lévita elment a segítségre szoruló mellett, de a szamaritánus nem ment el, hanem segített, szeretett: – te is ezt csináld!

Jézus példázatai mind döntésre szólítanak fel: Isten országa, vagy annak megtagadása? Követsz engem, vagy nem? Jössz énvelem, vagy nem jössz? Úgy gondolom, minden generációnak szembe kell találnia magát Jézussal, egyszer mindenkinek el kell döntenie: Jézussal, vagy Jézus nélkül! Példabeszédei egyben tükrök is, amelyekbe ha belenézünk, önmagunkat látjuk és átérezzük: ez én vagyok, ez nekem szól.

Kinek-kinek mire van szüksége akként áll mellette Jézus. Elveszett bárány vagy? – megtalállak! Családtalan, kivetett ember vagy? – testvéred, anyád, barátod vagyok. Ő egyszerre pásztor, orvos,

tanító, követ, szolga, családfő, építőmester is, és király, aki bevonul Jeruzsálembe, hogy meghaljon az övéiért.

De példabeszédeiben Jézus beszél az Atya jóságáról is. Az elveszett bárány, az elvesztet drachma és a tékozló fiú példázatai mind erről szólnak. Az első példázatnál a jó pásztor vállára veszi és haza viszi az elveszett bárányt. Az Úr vállára vesz, hazavisz, ne féljeteK tehát, – ahogy II. János Pál is mondta. Az elveszett drachma példázata azt igazolja, hogy mi pontosan olyan drágák vagyunk az Istennek, mint a menyasszony nyakláncának egy pótolhatatlan darabja. Ezért keres bennünket az Isten. A tékozló fiú példázatának két tanúsága is van. Az egyik a visszafogadott fiú láttán: ilyen az Isten, így vár, így szeret. A másik, amikor a testvér rossz néven veszi, hogy az atya visszafogadta az öccsét. Sajnos általában így ítélkezünk mi.

*Az evangélium olvasásakor vagy hallgatásakor gyakorta találkozunk Jézus példabeszédeivel. De mit is akar mondani Jézus a példabeszédekkel?*

Lehetne még sorolni a végtelenségig a példabeszédek tanúságait, de mindegyikben az van, ami az egész szentírás lényege: kicsoda is az Isten – igazság, jog? Nem, Isten a szeretet. Ő irgalmas,

és nem a jog szerint ítélkezik. Ezért tízezer talentumot enged el nekem is, neked is. Mégis, hányszor van az, hogy mi meg nem tudunk elengedni néhány dénárt sem! Sokszor mondjuk, hogy nekem jogom van ehhez is, meg ahhoz is. Kétségtelen jogunk van haragudni arra, aki megbántott, de tudunk-e szívünkben megbocsátani. Mert ha nem, akkor hiába imádkozzuk minden nap azt, hogy bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk.

Amikor Péter megkérdezi Jézust, hogy hétszer kell-e megbocsátanunk, akkor Jézus azt feleli: nem hétszer Péter, hanem hetvenszer hétszer. Isten mindig újakezdi velem is, veled is és mindenkivel. Mert nekem is, neked is elengedte a tízezer talentumot, mert ő maga a szeretet. Ezért kérhetjük bátran, hogy adjon nekünk szárnyakat az újakezdeshez nem hétszer, hanem hetvenszer hétszer, hiszen ő is ezt teszi velünk egészen a halálunk órájáig.

*Csicsovszkiné dr. Szilassy Emília*



# Papok éve

(Olvasói levél)



**O**lvasva a Figyelő előző számában „A huszadik évfolyam ürügyén” című cikket, a következő sorokra bukkantam: „Vajon lesz-e, aki most tollat ragad, vagy leül a számítógép elé, hogy gondolatait, élményeit megossza velünk?” Ez adta az ötletet, hogy élményeimet megosszam másokkal, hátha lesz, aki szintén emlékezik...

1950, Jézus Szíve templom, Debrecen, Mikes Kelemen utca. Az évszámról – gondolom – mindenkinek más-más élmény jut eszébe. Én akkor hat éves voltam, első osztályos. Ide – ebbe a templomba – vittek a szüleim katekézisre, hittanra. A testvéreimmel együtt itt kerültünk kapcsolatba Gellért atyá-

val. Werdung József Gellért atya vezetett be a római katolikus vallás ismereteibe. A családokkal baráti kapcsolatba került. Csodálatos köcskeméti tájszólása, finom humora, pedagógiai érzékkel közvetített hittanja ma is itt él a szívemben!

Később én is tanító lettem, s rácsodálkoztam, hogy milyen gyermeklélektani érzékkel közvetítette Gellért atya felénk Jézus igéit! A képi szemléltetés, a gyermekeknek szóló énekek, és legfőképpen az állandó derű, ami körül ölelte ezeket a találkozásokat! Azt is tudom, hogy a nagyobb lányokat-fiúkat is csodálatos hozzáértéssel vezette be a hitélet titkaiba. A karzatról zengett a „nagyok” sugárzó éneke. A nagynéném tizenévesen köztük volt: közösséget formált Gellért atya.

Aki tudja milyen évek voltak ezek, az érti mi csoda óriási jelentősége volt ezeknek az óráknak! Az iskolákban nem volt hitoktatás, hátrányosan megkülönböztették a templomba járókat. A későbbiekben a lakásunkon volt az egyházi esküvőnk, és itt keresztelte meg gyermekeinket is az atya, akit időközben Hajdúsámsonba helyeztek át. Idős szüleinket még évekig felkereste, és vidám történeteivel derűt vitt hozzájuk. Testvéreimmel együtt nagy tisztelettel őrzöm Gellért atya emlékét!

Gergely Ferencné (Kékesi Sarolta)

## Papi találkozó világi szervezésben

**A**papok éve alkalmából rendhagyó rekollektációra kerül sor május 26-án Nyíregyházán. Azért rendkívüli ez az esemény, mert erre az ünnepi alkalomra a világi krisztushívők hívták meg az egyházmegye papságát. Ezzel a találkozóval is szeretnénk kifejezni köszönetünket és nagyrabecsülésünket papjainknak azért az apostoli munkáért, amit hitünk formálása és mélyítése érdekében végeznek.

Az eseményt a nyíregyháziak kezdeményezték, és a szervezés nagy munkáját is ők végezték, Ilosvai Gábor vezetésével, aki a társ-székesegyház világi el-

nöke. A rendezvény színhelye is „világias”, a sóstói Krúdy Vigadó, előadója pedig Czakó Gábor író. Reméljük és kívánjuk, hogy papjaink számára emlékezetes esemény legyen ez a találkozó, és kárpótlást nyújtson azok ellen a méltatlan támadások ellen, amelyekkel az egyház ellenségei próbálják aláásni a papság és az egyház tekintélyét.

Kérjük legfőbb Papunkat, Krisztust, hogy a Szentlélek erejével és lendületével ajándékozza meg papjainkat, hogy kitartható szolgálatuk hiteles jel és példa lehessen társadalmunk értékrendjének helyreállításában.

KVI



## Veronika nővér búcsúzik Debrecentől

**M**agyaros Rita M. Veronika nővér a Miaszszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek debreceni rendházának vezetője a tartományi előjárók döntése alapján 2010. augusztus 1-től a makói rendházban folytatja szerzetesi szolgálatát.

A helyi középiskolában tanári és nevelői munkát fog végezni, amint azt eddig a debreceni Svetits Gimnáziumban is tette.

Veronika nővér 25 évet töltött Debrecenben. Középiskolai tanulmányait a Svetits Gimnáziumban végezte, ezután választotta a megszentelt életet. A noviciátust követően immár 20 éve él szerzetesként városunkban.

Köszönjük egyházközségünk nevében az együttműködést a rendház és katolikus közösségünk között, a lelki vezetést, az iskolai és felnőtt hitoktatást, és minden olyan kedves, szeretettől áthatott cselekedetét, mellyel Krisztus követésében példát mutatott nekünk.

*Szent Anna  
Egyházközség*

## A Szent Anna Székesegyház és a lélek temploma

**S**zeretettel gondolok vissza ebben a városban eltöltött, Isten ajándékeként kapott 25 évre. Amikor édesapámmal először látogattam el Debrecenbe, első utunk a Szent Anna templomba vezetett, majd a Svetits Intézetbe. Akkor még nem gondoltam, hogy 20 évet fogok fogadalmas nővéreként a debreceni rendházban tölteni.

Sok szép élménnyel lettem gazdagabb ezekben az években. Már diákként megérintettek a szentmisék kegyelmi gazdagságai, a templomban rendezett bűnbánati liturgiák. Ebben a székesegyházban Bosák Nándor püspök atya által bemutatott szentmise keretében ígérhettem örök hűséget az Úrnak. Az Úr fiatalokat bízott rám, akiket örömmel kísértem a templomba szentmisékre, imádságokra, különböző lelki programokra. S amikor nővértársaim szolgálatára hívott az Isten, lehetőségem nyílt, hogy a Szent Anna plébániai közösség életébe is bekapcsolódjak. Arra is törekedtem, hogy nővértársaim felé ezt a nyitottságot közvetítsem.

Hálás vagyok Lőrinc atyának, a káplán atyáknak, a képviselő testület tagjainak, hogy elfogadták felajánlott szolgálataimat. Hálás vagyok a lelki gazdagságért, amelyet a közös beszélgetések, imádságok által kaphattam.

Kérem mindnyájukra, és a hívő közösség minden tagjára Isten áldását. Az új szolgálati területemen, Makón is – ahová ez év augusztusában költözöm – szeretettel fogok imádkozni mindnyájukért.

*Magyaros Rita M. Veronika*

## Csilla nővér

**E**z év augusztustól Veronika nővérhez hasonlóan a makói iskolában folytatja hivatását Makai M. Csilla nővér is. A Svetits kollégiumának jelenlegi vezetője a tanév végéig tanít az iskolában is. Mindkét minőségében szívvel-lélekkel vezeti a rábízottakat, ezért áthelyezésének híre nagy szomorúságot okozott a lányok körében, akik évek óta élvezhetik a fényt, mely lényéből sugárzik. Mint ha most döbbszentek volna rá, milyen fontos számukra a személye és odaadása. Népszerűsége viszont, és a rajongás, amivel diákjai körülveszik, azt mutatja, hogy nagyon is tisztában vannak az Istentől kapott ajándék értékével.

Imádkozzunk, és kérjük az Urat, hogy a szívükben gyújtott lángokat valamennyien táplálják és adják tovább! Megköszönjük eddigi szolgálatát, és Isten áldását kérjük munkájára és élete következő szakaszára is.

*Gy. A.*



## Utcanevet érdemelnének 2.

*Újságunk előző számában sorozatot indítottunk, hogy közösen számba vegyünk, kik és mik azok a katolikus személyek, intézmények, események, akik, amelyek megérdemelnék, hogy nevüket egy-egy közterület, emléktábla örökítse meg. A város történelmének jelentős formálói voltak már a középkorban, majd pedig a reformáció egyeduralmát követő időkben a különféle katolikus szerzetesrendek. Közülük a ferencesekről szoltunk már. A cikk megjelenését követően egyik testvérünk eljuttatta hozzám elhunyt férjének, Magyar Imre mérnöknek 1993. évi beadványát, amelyben dr. Hevessy József polgármesternek azt javasolja, hogy a Faraktár utca nevét változtassák Ferences barátok útjára. Javaslatát történelmi tényekkel*

*és körütekintő indoklással támasztotta alá, felsorolva azoknak a debreceni ferences barátoknak a nevét, akik a kommunizmus áldozatai lettek. Magyar Imre így ír erről:*

*„Különböző feljelentések után, melyek minden alapot nélkülöztek, bosszúálló, primitív személyek először a városi bírósággal, majd később az Államvédelmi Hatósággal összhangban megalázták, megverték, megkínózták őket. Közülük egyet, Péter Kiss Szalézt ki is végezték, a többieket több éves kényszermunkára, börtönbüntetésre ítélték. (...) Péter Faddy Ottthmár rendházfőnököt és a rendházat a városi vezetők által szervezett tömegtüntetésen kövekkel dobálták meg, őt magát pedig fel akarták akasztani.”*

**M**agyar Imre személyes tanúként hitelesen leírja, hogy a kommunista diktatúra áldozataivá vált szerzetesek sorsa a gályarabok szenvedéseire hasonlítható. Áldozatos életük méltóvá teszi őket arra, hogy a közösségi emlékezet fenntartsa nevüket. Sajnos azonban sem 1993-ban, sem azóta nem történt meg ez a helyi igazságtétel.

Magyar Imre özvegyének hálásan megköszönöm az értékes dokumentumokat. Joggal bízunk abban, hogy előbb-utóbb Debrecen mai vezetői felismerik és megbecsülik városunk katolikus múltjának értékeit.

### Domonkosok

Debrecen történetének formálásából a ferencesek mellett a Domonkos-rend is kivette a részét. A II. bolognai Domonkos Nagykáptalan 1221-ben határozta el a rend magyarországi letelepítését, így már a XIII. században városunkban is kolostort alapítottak a mai Református Kollégium helyén, amit aztán 1326-ban átadtak a ferenceseknek. Így a Szent András tiszteletére szentelt gótikus templomban, amelynek alapfalai részben a mai Nagytemplom alatt és mellett található, előbb domonkos, majd ferences atyák szolgálták Istent és a város népét. Az első iskolát is a domonkosok alapították Debrecenben. Távozásuk utána város vette át az iskolát, majd pedig a hitújítás idején a protestánsok fejlesztették tovább.

Hosszú századok után, 1940-ben a domonkos atyák ismét plébánia vezetésére kaptak felkérést Debrecenből. Sok nehézség után közepette 1942-ben a Ferenc József úton (a mai Füredi úton) Péter

Juhász László házfőnök-plébános kinevezésével kezdetét vette az önálló Szent László Plébánia és domonkos rendház kialakítása, valamint a templom tervezése. Csak a háború után, 1946-ban a mai Bem tér és a Hadházi út sarkán kezdődött meg a templom építése. Az impozáns templom mellett szereték volna felépíteni a kolostorukat, valamint egy kultúrházat is. 1950-ben, a szerzetesrendek feloszlása után az építkezés félbemaradt, a szerzeteseket szétszórták, bebörtönözték, a plébánia pedig visszakerült az egyházmegye fennhatósága alá. A megkezdett templom felépítésére semmi remény nem maradt. Sajnálhatjuk, mert a fennmaradt tervek és az alapok egy városképi jelentőségű, értékes épületegyüttest sejtettek. Helyette a 1983-ban egy szerényebb templom épült, de nem a Bem téren, hanem a Füredi úton, eldugva.

A Domonkos-rend a rendszerváltás első pillanataiban visszatért Debrecenbe, és jelenleg is a Szent László plébániát látják el. A szétszóratásban megfogyatkozott rendet a lengyel domonkosok segítették ki. Áldozatos munkájuk nyomán megelevenedett a hitélet a közeli lakótelepeken, sőt az egyetemi ifjúság körében is. A régi álmok ugyan nem valósulhattak meg, de mára felépült a régi kápolna helyén egy sokfunkciójú közösségi ház, amelyben megalapították a II. János Pál Intézetet is.

A domonkos rend három debreceni korszakából ismerünk olyan neveket, amelyekre méltán kerülhetnének be a köztudatba. Talán egyszer majd a város növekedése során róluk is lehet utca elnevezni. A történelmi jelentőségű Domonkos-rendnek tartozik annyival a város, hogy legalább a rend nevét valamely közterület viselje.

A sorozatot folytatjuk, és várjuk a hozzászólásokat.

*Keresztesné Várhelyi Ilona*

# Keresztény gyökerek és a boldog magyar élet

(A KÉSZ ELŐADÁSSOROZATA DEBRECENBEN)



**A**z országos előadássorozat nálunk április 13-án kezdődött. Tóth Endre régész, a Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatója az európai keresztény magyar állam megalapításáról tartott előadást. Előadásában megemlítette, hogy noha az újabb dokumentumok megjelenése és értékelése egyre több ismeretet nyújt erről az időszakról, nagyon sok nyitott kérdés van, amelyekre pillanatnyilag nem lehet racionális választ adni.

*Geza fejedelem országa mindenképpen fontos helyet foglalt el Európa közepén, de, hogy a nagy Római Birodalom feltámasztásáról álmódó egyházi és világi hatalmakat képviselő II. Szilveszter pápa és tanítványa, majd barátja, III. Ottó császár vajon miért tettek olyan szokatlan gesztusokat éppen a magyaroknak, azt csupán akár német-római császári, akár pápai világi birodalmi érdekre nehéz visszavezetni. Régebben a császárság és a pápaság hatalmi vetélkedésében vélték a magyarzatot. Csakhogy ebben az időszakban kivételesen jó viszony jellemezte Európa hatalmi viszonyainak kulcsszereplőit. A szász eredetű császári család leányait addig legfeljebb angol, vagy francia királyokhoz adták férjhez, egyébként kolostor várt rájuk. A frissen keresztelt Vajk mégis megkapta a császár-rokon Gizella kezét.*

*Különös történet a korona eredete is. Keresztény király felkenése Nagy Károly óta alkalmazott szertartás szerint történt. Leginkább a püspökök felszenteléséhez hasonlít, s mintegy „szentségként” is felfogható adomány volt. Akkoriban még nem a korona felhelyezése, hanem a szent olajjal való felkenés jelentette a világ, az ország fölött való hatalommal való felruházást. Ehhez a szertartáshoz kellett a pápai hozzájárulás. A felkenés azzal is járt, hogy a Magyarországon önálló püspökségek alakulhattak, amelyeket a pápa nem rendelt alá semelyik korábban alapított érsekségnek. Mivel közismert, hogy a Szentszék mindig nagyon óvatosan jár el az egyházi szervezetek átalakításakor, ez azt jelentette, hogy*

*meg volt győződve arról, hogy Magyarországon a kereszténységnek szilárd alapjai teremtődtek meg. Hogy ebben a korábbi Pannónia tovább élő keresztény hagyományai, vagy a magyaroknak vándorlásaik során a keleti kereszténységgel való kapcsolatai milyen szerepet játszhattak, azt csak találgatni lehet. A pápai engedéllyel együtt Asztrik apát más „jelképet” is hozott, ami lehetett korona, de értékes zománcművű egyéb ajándék is (pl. szenteket ábrázoló képsorozat). A jelenlegi „Szent Koronánk” felső része minden bizonnyal ennek felhasználásával készült, III. Béla királyunk idejében. Erre a szentképeken látható felírások formai sajátosságaiból következtethetünk: rajtuk a római és bizánci betűformák árulkodnak alkotóikról, itáliai – valószínűleg ravennai – mesterekről.*

*A későbbi Árpád-házi királyok esetében is a szent olajjal való felkenés volt a lényeg, viszont a világ számára a későbbi uralkodók első királyunkhoz köthető tárgyak révén fejezték ki Szent István országának jogfolytonosságát. Ilyenek voltak a koronázási palást és a jogar is. Mindkettő csodálatosan szép, egyedülálló európai-magyar műalkotás és egyértelműen köthető Szent István személyéhez. A Szent Korona mint a királyságunk szimbóluma, igazából csak az Árpád-ház kihalása után vált a koronázás legfontosabb jelképévé, éppen az Árpád-házi királyi hatalom folytonosságának hangsúlyozása miatt.*

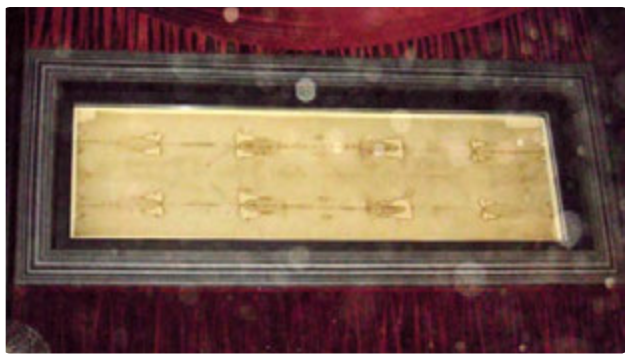


Az országosan szervezett előadásokat későbbiek során Debrecenben kiegészítjük a magyarság múltjával foglalkozó még néhány más témával: Szent István országának részletesebb bemutatásával (május 11-én Havas László professzor), majd az őszi félévben a magyarság eredetének és nyelvrokonosságának legújabb kutatási eredményeivel (Keresztes László professzor). Ajánljuk az egyetemisták, a tanárok és minden keresztény magyarságunk iránt érdeklődő figyelmébe ezt a sorozatot.

Dózsa László

## Zarándoklat a Mandülionhoz Torinóba

**A** debreceni zarándokok csoportja 2010. április 26 és május 1. között látogatott Olaszországba. Utunk során megfordultunk Páduában, Veronában, Milánóban és Torinóban, Szlovéniában megnéztük az „Úr katedrálisát” a postojnai cseppkőbarlangot, részt vettünk szentmiséken a páduai Szent Antal székesegyházban, a veronai és a milánói dómban, Torinóban meglátogattuk Kossuth házát, és megkoszorúztuk a szobrát is. Utunk – a zarándoklat – fő célja azonban a torinói lepel megtekintése volt, amelyet 2010. április 10-től május 23-ig állítottak ki a nagyközönség számára.



2010. április 30. Kilenc óra húsz. Autóbuszunk megérkezik a torinói Szent János székesegyház közelében lévő kijelölt megállóhelyre. Plakátokról mosolyog XVI. Benedek pápa, aki majd holnapután jön ide. Óriási tömegben özönlének a zarándokok a dóm melletti elzárt parkba, de az olaszok, ha valamit, hát zarándoklatokat kitűnően tudnak szervezni. Ebben sok évszázados tapasztalatuk van. Az utak mentén katonás sorokban felállított sátrak, amelyekben frissítőket vehet magához az utazó, esetleg megpihenhet, vagy a segítségére sietnek a bajban.

A debreceni zarándokok élére Szegedi Kálmán atya áll, kezében piros-fehér-zöld szalagot szorongatva. (Ez utóbbi később a Kossuth-szoborra került.) A szalagot időnként meglengeti a feje fölött, hogy a leszakadozók is láthassák, merre tart a csoport. Kis csapatunk lelki vezetője, Ferenczi Richárd atya a magyar csapat végén figyeli azokat, akik lemaradnának fényképezés közben. Zegzugos, labirintuszerű folyosókon haladunk át, hol vaskos téglá-hol könnyű ácsolt fa és vászonfalak között, csak itt-ott kandikál be a külvilág, a réseken néha megpillantjuk a székesegyház kis darabkáját, egy római színház romjait, egy gyönyörű császárkori mozaikpadlót... nincs idő a bámeszkodásra.

Ponyvával lefedett terembe érünk. A különböző nemzetiségű zarándokcsoportokat szabályos kisebb csapatokba rendezik egy hatalmas képernyő előtt. Filmvetítés kezdődik. Gyönyörű hegedűszóló. A képernyőn megjelenik a torinói lepel képe. Csak a lakonikusan tömör, de mégis drámai háromnyelvű felirat tájékoztat arról, mit látunk. A Fő, betört orrával, homlokán a töviskoszorú karcolásaival. A Mellkas, a dárda nyitotta sebbel. A keresztbe tett Kezek, melyeket a kéztőnél szegek ütöttek át. És a szintén szegek által roncsolt Lábfekék. Aztán a Hát, a szöges korbács szörnyű barázdáival. Az előbb még zajos embersokaság csendben, megrendülten áll.

Függönyök húzódnak el, ajtók nyílnak, a tömeget sávokba osztva beengedik a templom sötét belsőjébe. Végigvonulunk a gyönyörű mellékoltárok előtt, és megérkezünk a főoltárhoz. Itt vörös bársonnyal borított bokszokba irányítanak, amelyek egymás fölött lépcsőzetesen helyezkednek el, hogy mindenki jól lásson, és nagyjából egyenlő távolságra legyen attól, amit lát. Szemben hatalmas, üvegtejtű ezüstláda. Benne vakítóan fehér folt. A Mandülion – a Torinói Lepel előtt állunk. Az ereklyetartó két oldalán a félhomályban örök, háromszögletű kalapban, díszegyenruhában, széles fehér kardkötővel. Egy kedves leányhang olaszul imádkozik. És némán áll a több ezer ember, és hallgatja, és tágra nyílt szemekkel nézi a testet öltött csodát, a Képmást, a halvány vonalakat és foltokat, amelyekből az Isten arca tekint felénk.

**Köszönet a lelki vezetőeknek, Ferenczi Richárd és Szegedi Kálmán atyáknak, valamint úti szervezőknek, Ferenczi Evelinnek a felejthetetlen élményekért.**

*Galuska László Pál*





## Trianon 90 éve

**Trianon, 1920. június 4. Ez a magyar történelem legsötétebb, legszomorúbb helyszíne és dátuma. Magyarország elveszítette területének kétharmad részét, lakóinak több mint a felét. A gyalázatos trianoni döntés a lelkekben is erős nyomokat hagyott.**

**I**dézzük fel Shvoy Kálmán vezérkari tiszti keserű szavait: „*A sorsnak a nagy igazságtalanságát nem tudom feledni, ettől nem tudott lelkem soha emancipálódni, azt, hogy a háború számunkra így végződött. Az Osztrák-Magyar Monarchia kiváló hadserege 4 éven át csodálatra méltóan, vitézül és rendíthetetlenül, ezer nehézséggel küzdve harcolt az egész ellenséges világgal. Galiciában és Porosz-Szilézia határán feltartoztatta az orosz túlerőt, a Kárpátokban hagyta elvérezni maga előtt, majd visszaszorította messze az orosz határon túlra. Kétszer vette be Belgrádot, kiverte a szerb és montenegrói hadsereget az országból. A kezdetben nyolcszor erősebb olaszokat 11 isonzói véres csatában, véres fejjel verte vissza, alig adott fel területet, s a 12. isonzói csatában maga előtt kergetve, messze visszaszorította az olasz hadsereget. A volt szövetséges román államot, amely akkor fordult ellenünk, amikor a legnehezebb volt a helyzetünk, leseperte, hadseregét csúfosan elverte, fél országát elfoglalta. Ez a hadsereg, amely soha nem lett leverve, és amely a háború végén, győztesen ellenséges földön állt, elvesztette a háborút, mert anyagilag kimerülve, a bomlasztás áldozata lett.*”

Miért?

Nem Magyarország indított háborút!

2. Magyarország csak a Monarchia egyik országa volt!

Bennünket büntettek a legsúlyosabban! Miért?

„Mivel Magyarországot sújtják a legszigorúbb és létét leginkább veszélyeztető feltételekkel, úgy azt lehetne hinni, hogy éppen ő az, aki az összes nemzetek közül a legbűnösebb” – mondta gróf Apponyi Albert, aki az első világháborút lezáró béketanácskozások során, 90 évvel ezelőtt fejtette ki álláspontját. A győztes hatalmak nem változtattak az előre elkészített diktátumon.

Raffay Ernő (\*1948) történész a történelemtudományok kandidátusa (1987) Magyar Tragédia Trianon 75 éve című könyvét Budapesten: Püski Kiadó jelentette meg 1995-ben. Megállapításai napjainkban, országunk megcsonkításának 90 évfordulóján is mértékadóak. Alapkérdése az, mit jelent a trianoni döntés a magyarság számára, hogyan értékeljük ezt a diktátumot.

Területünkéből, javainkból hat ország kapott: Cseh-szlovákia, Románia, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság, Lengyelország, Ausztria, Olaszország. A trianoni egyezmények lehetőséget adtak az utódállamoknak, hogy a következő évtizedekben bebizonyíthassák, hogy ők képesek a nemzetiségek kisebbségi jogainak biztosítására. Ha ez nem sikerül, akkor a magyarságnak joga van a trianoni döntések felülvizsgálatának fölvetésére. A jelen helyzet egyértelműen bizonyítja, hogy a szlovákok, az ukránok, a románok és a szerbek nem tudják és nem is akarják a legalapvetőbb emberi és kisebbségi jogokat megadni a magyarságnak. Ezért a trianoni döntés értelmében felül kell vizsgálni a határok kérdését.

1975 óta napjainkban is érvényes a Helsinki Záróokmány. Magyarország a hatályos nemzetközi jog keretein belül marad. Mi magyarok – éppen az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján – történelmi megegyezést szeretnénk elérni a szomszédos népekkel. Ennek feltétele a volt magyar területek nemzetközi ellenőrzéssel történő tisztességes megosztása. Ahol románok laknak, legyen az övék, ugyanígy a szlovákoké, ukránoké és szerbeké az általuk többségben lakott terület. A magyar lakta részek viszont tartozzanak Magyarországhoz. A egyes lakott területeket pedig paritásos alapon lehetne megosztani. Természetesen minden területen figyelembe kellene venni az azóta bekövetkezett román, szlovák és szerb erőszakos betelepítésket, amikkel mesterségesen megváltoztatták e részek etnikai arányait. A magyarságnak ez lehet javaslatának minimuma, ami elvezethet e történelmi megbékéléshez. Lehetetlenség, hogy a magyarság 8 országban élve, továbbra is porladjon és eltűrje az őt ért sérelmeket.

A magyarkérdés becsületes rendezése az egész Európa érdeke. 90 éve, amikor Magyarország tragédiája bekövetkezett, 1920. június 4-én, a békeszerződés aláírásának napján az országban megkondultak a harangok, bezártak az üzletek, az iskolák, 10 percre leállt az utcai forgalom...

Pályázatot hirdettek az ország régi határainak visszaállítására buzdító ima és jelmondat megírására: melynek győztese Papp-Váry Elemérné alkotása lett.

Dr. Domonkos János



# Végre haza kellene találni!

Szabálytalan recenzió egy „nyakas kálomista” könyvéről, aki gr. Csáky Imrének is szobrot állítana

„Végre haza kellene találni!” – Egy debreceni képzőművészeti tárlaton hangzottak el alig fél éve ezek a szavak a művelődéstörténész főiskolai tanár Ozsváth Sándor ajkáról. A Keletterv kiállító termében a szobrász Győri László és a festőművész Makoldi Sándor sorskérdéseket feszegető és megválaszoló alkotásait méltatta akkor. Hogy melyek ezek a sorskérdések? A „kik vagyunk mi?”, „hol állunk?” és a „hova tartunk?”.

Kik vagyunk mi, mai magyarok? – keresi a választ Ozsváth könyve is, a „Látjátok, feleim...” Nem filozófiai fejtegetésekről van szó a 33 tárcában, csupán a maga vagy ismerősei, rokonai debreceni, mátszalkai stb. „keringéseikor” tett megfigyeléseiről, emlékeiről. Ezekben szembesít minket mai önmagunkkal. Mint a jó apa fedd, mint a jó pedagógus korhol, mint a jó Mennyei Atya figyelmeztet. Érezzük, hogy így, csintalan gyerekként, karinthys rossz tanulóként, bűnös gyermekeként is szeret, és neki fáj jobban, ha fegyelmeznie kell minket.



Látjátok? **Itt** ház állott. Diákként itt kaptam habos kávékat nagynénémemtől. Most pláza áll, ahol „shoppingolni” lehet, és „plázacicák” sétálgatnak. – Mint ha ezt mondaná: Ne bontsátok le az öreg házakat, amelyekhez gyermekkorotok emlékei fűződnek! **Itt** páros debrecenit lehetett kapni. Most csak „gumiételeket”. – Ne adjátok fel a régi ízeket, azt, ami természetes és egészséges! **Itt** zakatolt a tuja. Ja, hogy az mi? Hát a csilingelő sárga villamos, amellyel el lehetett jutni szinte bárhová Debrecenben. Most „becsomagolt” kékek futnak helyettük. Reklámból vagy más pénzszerzési okból? – ne firtassuk. Elég volna kevesebb és ízlésesebb reklám is. **Itt** a temető. Szép, szép. Csak halottak napja táján nem szeretek ide jönni. Olyankor nagy a „barbár tülekedés”. Zavar úgyszólván tülekedése, a rófnyi mécsesek. – Maradjatok meghitt viszonyban halottaitokkal! **Itt** lőtték agyon Szilágyi Józsefet. Szép, szép a megemlékezés, csak ne vegyülnének az ünneplők közé a régi „szürkebarátok”. „... mennyi mostanság a Krisztust sirató, de egykor Barabást kiáltó megigazult!” És vajon a copfos szőke rendőrlányoknak, akik maguk is morconán ott álltak nemrég a tömeget távol tartó rendőrsorfalban, „otthon majd simogat-e a kezük gyermeket, őszülő szülét, s éjjel bomlik-e az a copf szerelmesen fiúra, férjre?”

Atyánkfia csak kering, szeretne emelkedett lélekkel járni, de inkább csak kábán, tűnődve tud közlekedni, de így is mindig gondolkodva múlton és jelenen. Nem ellensége ő az újnak, a változásnak, csak valahogy a lélek ne romlott volna úgy meg... S a beszéd, az ősi nyelv, az az édes anyai, ne vált volna olyan szózavarossá, dumazuhataggá! Csak, csak... ne fájna annyira atyánkfia(i) lelke!

Az emberfaj sárkányfog-vetemény? S nincs remény?

De. Van remény. Csak meg kell hallani a karácsony éjszakáján felcsendülő *Csendes éj* meg a *Krisztus Urunknak áldott születésén* dallamát, szövegét, vagy, amit írónk kislánya dúdolt miközben összehangolták lépteiket: *Vezess, Jézusunk, véled indulunk.*

Bérces Mária Klára

## Debreceni Katolikus Figyelő

A DEBRECENI SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA ÉRTESÍTŐJE

Megjelenik évente ötször.

**Felelős kiadó:** Orosz Lőrinc

**Szerkesztőség:** Szent Anna Főplébánia

4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.

**Telefon:** (06-52) 536-652

www.szentannaplebania.dnyem.hu

**E-mail:** varilona@internet.hu;  
akolitus@freemail.hu;  
baranyacsaba@gmail.com

**Főszerkesztő:** Keresztesné Várhelyi Ilona

**Munkatársak:** Barna Attila, Bérces Mária Klára

**Tördelés:** Győri Attila

**Szerkesztő:** Záborszky László,

**Fotók:** Barna Attila,  
Keresztesné Várhelyi Ilona,  
Kovács Ágnes,  
...

**Nyomdai munkák:** Kentauro Nyomda  
**Igazgató:** Hajdú Károly



## Böjte Csaba: Út a Végtelenbe

CSABA TESTVÉR GONDOLATAI  
ISTEN AJÁNDÉKAIRÓL

KARIKÓ ÉVA SZERK.

Megjelenés: 2010. 04. 20.

Terjedelem: 260 o.

Méret: 168 × 238 mm

Ár: 2990 Ft

Online ár: 2243 Ft

Kedvezmény: 25%

[www.helikon.hu/ujdontasok/htmls/1573](http://www.helikon.hu/ujdontasok/htmls/1573)

Az Ablak a végtelenre című nagy sikerű beszélgető könyv folytatását, az Út a végtelenbe című új kötetét dedikálja Böjte Csaba a Millenárison a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál vendégeként, április 24-én, szombaton 16 órától a Helikon Kiadó (9.) standján.

**A** nagy sikerű *Ablak a végtelenre* című kötet után Böjte Csaba újabb beszélgetős könyvében is a kereső embert leginkább izgató kérdésekre válaszol, melyeket Karikó Éva tett fel. Mire jók a szentségek? Mire tanít Jézus, s hogyan kell az evangéliumi tanítást a hétköznapok helyzeteire lefordítani? Csaba testvér rendíthetetlen hitel, életismerettel és sok-sok humorral próbálja mindenki számára vonzóvá tenni a hit igazságait, az egyház tanítását. A születéstől a halálig követi az emberi élet fordulópontjait, s azt hirdeti, soha nem késő az újrakezdés: a kétségbeesítő helyzetekből is van kiút.

Az Ablak a Végtelenre igazából a hit szintjén szeretett volna világosságot gyűjteni, hogy a gondolkodó ember tisztán lásson, értse meg a világunkat összetartó csodálatosan szép igazságokat, törvényeket. Az Út a Végtelenbe a kibontakozás, a megvilágosodás könyve, az igaz emberré válás útján szeretne társunk lenni. Álmaink, önmagunk csendes valóra váltásában szeretne vezetni, bátorítani, vigasztalni, mellettünk lenni. Jézus Krisztus a katolikus egyház hét csodálatosan szép szentségét mint vándorlásunkat segítő mankót és úti eledelet kínálja fel nekünk. Általuk táplál, vigasztal, megmos, felemel, újból és újból a Végtelenbe

vezető pályánkra helyez minket. A nagy Isteni igazságok körüli kisebb testvéri útkereséseim gondolatok csupán, amelyek nekem, a kósza vándornak a megvilágosodás útján hasznos társaim voltak. Persze tudom, hogy ugyanazt az igazságot nagyon sok irányból meg lehet közelíteni, sokkal tudományosabban vagy árnyaltabban ki lehet azokat bontani. Egyszerű könyveimet elsősorban felnövekvő szép fiataloknak és a hittel ismerkedő, az igazságra szomjas embereknek írom, és az a célom, hogy a titkokat ők is megértsék, a végtelenhez tartó vándorútjukra könnyedén magukkal is vigyék.

*Csaba testvér*

**S**zületéstől a halálig nem vagyunk egyedül – Isten a szentségeivel látható módon meg akar ajándékozni bennünket. Értjük-e, miért adja őket, és hogyan tudnak segíteni minket? Talán szüleink által ránk hagyott, lejárt szavatosságú, ünnepléses, jámbor, de lényünk magvát nem érintő ceremóniának, szokásnak tartjuk felvételüket? De az is lehet, hogy kopott, értéktelen, felesleges lomként elvetjük magunktól őket, hogy könnyedebben, szabadabban mozoghasunk?

Ahhoz, hogy valamit elfogadjunk, megszeressünk, életünkbe



építsünk, meg kell értenünk – ezért a kereső emberek kérdéseit tettem fel Csaba testvérnek nem csupán a szentségekről, hanem az adott korforduló kihívásairól és az értéket szétbomlasztani igyekvő folyamatokról is. Ő most sem tesz mást, mint az Ablak a Végtelenre című könyvben, válszaival fényt gyűjt, hogy segítsen eligazodni a mai élet kihívásainak, örömeinek és nehézségeinek labirintusában, hogy életünk végén hazaérkezzünk oda, ahonnan elindultunk, Isten szerető karjaiba.

*Karikó Éva*

## Egy könyv a szentáldozásról

„Erre az a tanítvány, akit Jézus kedvelt, így szólt Péterhez: »Az Úr az!« Amint Simon Péter meghalotta, hogy az Úr, magára öltötte köntösét – mert neki volt vetkőzve –, és beugrott a vízbe.” (Jn 21, 7) Ezek a szavak arról tanúskodnak, hogy Jézus elé nem közeledhetünk akárhogy. Péter azzal adja meg a tiszteletet az Úrnak, hogy magára veszi a ruháját, s úgy siet hozzá.

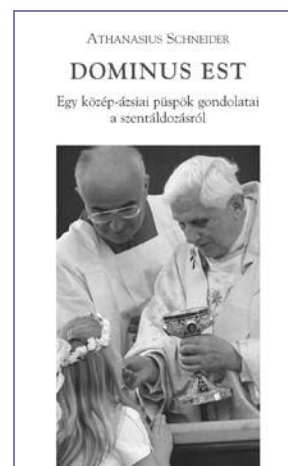
**A**z Eucharishtiában katolikus hitünk legnagyobb titkát, Krisztust Testét és Véréát hiszszük és valljuk. Amikor a szentmisében a pap a Szentlélek erejével átváltoztatja az ostyát és a bort Krisztus Testévé és Vérévé, Szent Jánossal együtt mi is mondhatnánk: „az Úr az!” Ehhez képest azonban az áldozásunk módja mintha nem erről árulkodna.

Athanasius Schneidernek – aki a kazahsztáni Karaganda Egyházmegye segédpüspöke – 2008-ban jelent meg a *Dominus est* (Az Úr az) című könyve a szentáldozásról. A Szent István Társulat 2010-ben adta ki magyarul. A téma időszerű, hiszen mindannyian tapasztalhatjuk, hogy az utóbbi években erősen megcsappant az Eucharisztia iránti tisztelet. Ilyenkor nem csak arra kell gondolni, hogy nagyon sok katolikus hívő „elfelejt” térdet hajtani katolikus templomba lépéskor, vagy a szentmisén az átváltoztatás szavainál ülve/állva marad, hanem arra is, hogy az 1970-ben bevezetett miserítusban megváltoztatták az áldoztatás módját: a hívek nem térdelve és nyelvre kapják a Szentostyát, hanem állva és gyakran kézbe. Ehhez képest biztosan sokaknak feltűnt már, hogy XVI. Benedek pápa visszatért a hagyományos áldoztatási módhoz, mert nála térdelve és nyelvre lehet áldozni.

A könyv első részében a szerző saját, gyermekkori élményei alapján leírja, hogy a Szovjetunióban a 70 éves kommunista rezsim alatt az Egyház az őskeresztény korhoz hasonlóan csak a legnagyobb titokban működhetett, ahol a rendszer számára a legveszélyesebb emberek a papok voltak. Hiszen ők közvetítették az embereknek Krisztust, szavakban és a szentségek kiszolgáltatásán keresztül. A könyv megemlíti egy – vértanúhalált halt, azóta már boldogává avatott – papot, aki szó szerint éjjel-nappal gyóntatott, evés és alvás nélkül, hogy minél több hívőt előkészítsen a szentáldozáshoz. Mivel tudta, hogy bármikor lecsaphatnak rá a rendőrök, s így a

hívek szentmise nélkül maradnak, ezért mindig hagyott egy-két átváltoztatott ostyát, hogy az emberek legalább szentségimádásban találkozassanak a szentségi Jézussal. Ehhez azonban megbízható emberekre volt szükség. Olyanokra, akik akár életük árán is megvédik Krisztus Testét a meggyalázástól. A szerző három asszonyt sorol fel, akik a legnagyobb tisztelettel és imádással őrizték az Eucharishtiát, s titokban szentségimádási lehetőséget biztosítottak az üldözött híveknek. A szerző ezzel példát mutat a ma emberének, hogy hogyan viszonyuljon az Eucharishtiához.

A könyv második része végigvezeti az olvasót a 2000 éves Egyház különböző rítusain keresztül, hogy hogyan alakultak ki a különböző áldoztatási szokások. Bőséges példát ad a keleti rítusok gyakorlatából, tanításából, de természetesen a latin rítus sem marad ki. Egy dologban azonban közös minden rítus: nagyon gondosan ügyelnek arra, nehogy méltatlan helyre kerüljön az átváltoztatott kenyér és bor. Noha az Egyház korai évszázadaiban volt kézbeáldozás, a mai gyakorlatot mégsem aszerint vezették be. Az áldozó kezét ugyanis áldozás előtt megmosták, majd a kézbe kapott Szentostyát közvetlenül szájával vette fel, s áldozás után ugyanúgy „purifikálták” a kezét, ahogyan ma lemossa a pap a kezét az áldoztatás után. Az Egyház virágkorában ez a gyakorlat a tömeges áldoztatásnál azonban kivitelezhetetlenné vált, s szinte egyszerre, valamilyen rítusban áttértek a nyelvre történő áldoztatáshoz. Ennek bibliai gyökere is van, hiszen a Zsoltárok könyvében így olvassuk: „Nyisd ki szádat, és én betöltöm” (Zsolt 81, 11). Krisztus a szentáldozásban úgy táplál minket, mint édesanya a csecsemőjét. Gyermekként kell Krisztushoz közelednünk, s hagynunk kell, hogy Ő tápláljon minket. Ehhez társult az imádás gesztusa, a térdhajtás, hiszen az Írás is mondja, „hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban” (Fil 2, 10).



Így alakult ki végül a térdelve és nyelvre történő áldoztatás.

A könyv végén találunk néhány idézetet a protestáns úrvacsora kiszolgáltatásával kapcsolatban is. Például: „Az első időkben a nép az imádság alatt letérdelt és az úrvacsorát is térdelve vette, ezt azonban egyes zsinatok megtiltották, hogy minden gyanút eloszlassanak afelől, hogy a kenyeret szabad volna imádni.” A fenti idézet szerint egyértelmű, hogy a katolikus hit különbözik a protestáns hittől. Ehhez képest azonban a mai áldoztatási mód nem ezt mutatja. Manapság gyakorlatilag katolikus hit nélkül is be lehet állni a sorba, hiszen nem követelik meg az áldozótól, hogy a testtartásával – letérdeléssel – megvallja a katolikus hitet, valamint a kézbeáldozás mai gyakorlatával szabadon meg lehet gyalázni az Úr Testét, ahogyan sajnos ez meg is történik

néhányszor, s csak az áldoztató szemfülességén múlik, hogy nem következik be többször. Sőt még a legjobb szándékú hívő esetében is könnyen bekövetkezhet a szentségtörés ténye, hiszen sokszor saját maga sem veszi észre, hogy hová kerül a Szentostyáról levált, kézbe tapadt morzsalék. A Szentatya példája nyomán üdvös dolog lenne, ha ismét általánossá válna a térdelve és nyelvre történő áldoztatás.

A közel 80 oldalas könyvet minden katolikus hívőnek ajánlom. Egyrészt az „eucharisztikus aszszonyok” hiteles példát adnak a mai hívőknek is, hogy akár életünk árán is meg kell védenünk az Eucharisziát a meggyalázástól, másrészt felhívja a figyelmünket arra, hogy nagyon nagy szükség lenne ma is, hogy az áldozásunk módja tökéletes összhangban legyen az Egyház hitével.

Záborszky László

*A fenti könyvismertetés vitára készítheti az olvasót. Katolikus hitünk és vallásgyakorlatunk központja az Oltárszentségbe testesülő Krisztus imádása. Ennek módja azonban koronként változhat, de a formai eltérések mögött az Egyháznak azt a szüntelen törekvését láthatjuk, hogy mind mélyebben szeretné megérteni és követni legfőbb Papját, Krisztust, akiben Isten kiüresítette önmagát az istállóban születéstől a kereszthalálig, és arra tanította követőit, hogy a külsődleges látszatok helyett a belső lelkiületre helyezték a hangsúlyt. Az Eucharisztia mélységeinek megélését a gyermekek és a felnőttek élethosszig tartó, igényes katolikus nevelése alapozhatja meg.*

(Főszerk)

## Napközi

*A répáshutai  
lelkigyakorlaton*

**A** Napközi név a debreceni Szent László Domonkos Plébánia egyetemista közösségét jelzi, amely heti rendszerességgel tartja foglalkozásait. Állandó programunk a saját szentmise és az azt követő negyedórás imádság, ezután pedig az általunk érdekesnek tartott témákat dolgozzuk fel, többnyire a tagok önálló munkájával, de meghívunk atyákat és más előadókat is. Alkalmoszerű a szentségimádás, keresztút, imaest, filmvetítés, vacsorafőzés, tábortűz, közös farsang.

Ebben az évben a tanévet szabadtéri szentmisével és tábortűzzel kezdtük, és a szentmiséinket tartó Köbli Tamás OP atyát is felköszöntöttük. Lelki gyakorlatunkat gyönyörű környezetben, a Bükkben fekvő Répáshután tartottuk, most pedig a csíksomlyói búcsún veszünk részt. Vidám kis csapat vagyunk csipetnyi vagánysággal.



Jövőbeni legnagyobb tervünk a 2010/11-es tanév elején egy városi ifjúsági nap, változatos, főként szórakoztató programokkal. További aktuális információkat a plébánián találhattok illetve Tamás atyától vagy Domokos Istvántól (istvan.domonkos87@gmail.com) kérhettek rólunk. Szeretettel várjuk az új tagokat, érdeklődőket!

Mózer Tamás

# „Az ő sebei árán szereztünk gyógyulást” (Iz 53,5)

(VÁROSI KERESZTÚT –  
2010. MÁRCIUS 24.)

**Immár az idei az ötödik éve annak, hogy a Svetits Intézet és a Szent József Gimnázium együtt szervezi meg a nagyböjti városi keresztutat.**

**A**Svetits Szentkereszt-kápolnája hófehér drapériái, a virágok, a kereszt alakban kirakott égő mécsesek – az áhítat légkörét sugározzák. Innen indult és ide tért vissza a városi keresztutat járó menet: diákok, tanárok, szülők, hívek. Máté atya útmutató szavaival arra figyelmeztetett, hogy a keresztény ember nem bánkódik ilyenkor, hanem, miközben végigemlékedi Krisztus szenvedéstörténetét, már a feltámadás örömét hordozza szívében.

Az első két és az utolsó állomások elmékedései az ambónál hangzottak el diákok ajkáról. Közben grafikában az adott stáció képi megjelenítését láthatták a hívek. (Simon András grafikái a Szent József Gimnázium kápolnájából valók.)

A keresztúti menet a kápolnából a korábbi években megszokott helyszíneket követte: a Szent Anna utcán és a Piac utcán át a Kossuth térig és vissza. Az útvonalat rendőrök biztosították. Köszönjük készleges segítségüket.

Bár a járókelők közt voltak, akik pusztán kíváncsiskodtak, némelyek értetlenkedtek, de többen csatlakoztak az imádkozókhöz. Erről szólt többek között Richárd atya is „elbocsátó szavaiban”. Ha nem túl nagy számban voltak is a csatlakozók, talán

minősíthetjük a hitünk iránti érdeklődés élénkülésének ezt a jelenséget.

Fő célunk az volt – mondta Csilla nővér, tanár, a leánykollégium igazgatója, – a keresztút egyik szervezője Kirilla Pál, fiúkollégiumi igazgató mellett –, hogy az idén a korábbiaknál több plébániát illetve egyházközséget vonjunk be ebbe az egyházi rendezvénybe. Ennek jelei megvoltak. Reméljük, a jövőben még többen lesznek a résztvevők.

Diákok is elmondták véleményüket arról, hogy miért vállalták a nyilvános hitvallást, s hogy miben látják a hatását katolikus hitünk ilyen kinyilvánításának. Fúró Vajk, a Szent József Gimnázium XI. D osztályos tanulója „valami hívást érzett”, hogy elmondja a keresztet vállaló Krisztusra gondolva, hogy kötelességünk segíteni azokat az embertársainkat, akik az élet terhei alatt roskadoznak. (Ő talán majd rendőrként fogja ezt tenni.) Vajkhoz hasonlóan átértézték a felolvasottakat Sikula Boglárka, Kovács Ágnes és Schuller Vivien VIII. osztályosok is, akik kifejezték azt a reményüket, hogy nemcsak a keresztúton résztvevők, de azok is, akik látták a kereszt nyomában haladókat, (fiatalokat és kevésbé fiatalokat!) el fognak gondolkodni azon, hogy kit érdemes követniük, hogy életük „tündérfokára” érjenek.

Reményik Sándor így ad e kérdésre választ:

*„Isten előre ment, a csúcson vár be –  
Csak az a kérdés, hogy odatalálsz-e”*

*Bérces Mária Klára*

Ott  
voltam  
a Kereszt  
alatt

**E**z a találkozás több mint harminc éve történt. Gyermekkoromban hit-tan oktatásban részesültem, templomba jártam és ministráltam a vasárnapi szentmiséken, és ha rám került a sor, az iskolakezdés előtti szentmiséken is. Ifjúkoromban sportolni kezdtem, futó atlétaként jártam versenyekre. Téli felkészüléskor a hosszú futások idején több irányú pályát alakítottam ki, ezek közül egyik legkedvesebb volt, amely az erdőn keresztül vezetett.

Az erdő előtt volt egy kereszt kis kerítéssel körbevéve, néha virágcsokrok is voltak a keresztben. Szerettem ezt a pályát, mert mindig a kereszt előtt elfutva felnéztem rá, keresztet vettem és folytattam tovább az utamat. Történt egy nap, mikor újra ezen az útvonalon futottam, mikor a kereszt elé értem, megdöbbenve láttam, hogy a keresztből hiányzik a bronzból formázott Krisztus test. Megrémülve kérdeztem magamba ki lehetett az, aki képes volt Krisztus testét eltávolítani a keresztől. Amikor folytattam tovább a futást, úgy nyolcvan méterre, arra lettem figyelmes, hogy az út mellett a fűben valami alakot látok. Megdöbbenve, majd megörülve láttam, hogy a test a Krisztus bronzba öntött teste. Felfogtam és visszavitettem a keresztbe a kerítésen belülre, és a kereszt lábazatához támasztottam. Még

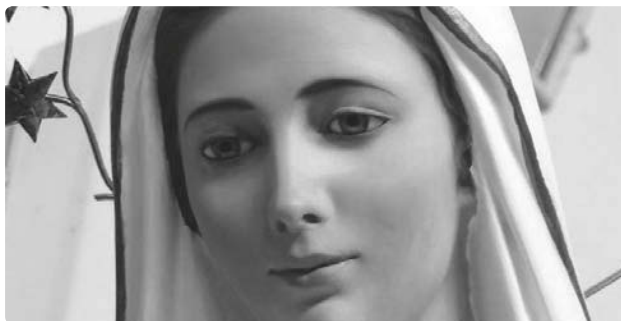
# Teljes odaadás Nagyasszonyunknak

(A DEBRECENI MÁRIA LÉGIÓ 2010-ES ACIESE)

**A**több mint másfél évtizedes hagyománynak megfelelően a debreceni Mária Légió közössége az idén is megtartotta évi nagy ünnepét, az Aciest. Ezúttal a március 21-i vasárnap kora délutánja volt az ünnep időpontja. A Szent Anna Székesegyház fehér virágdíszbe öltözött várta a Debrecen különböző plébániáin, Polgáron, Hajdúsámsonban, vagy a nyírségi Nyírbátorban, Nyíracsadon, Nyíradonyban élő fogadalmas légiós testvéreket és a segítő imádkozókat.

Ezúton is szeretnénk megköszönni az idei ünnep előkészítőinek és „levezetőinek”, a Világ Győzelmes Királynője Curia tagjainak, hogy magukra vállalták a szervezés fáradságos munkáját, amelynek gyümölcse a gazdag szeretetvendégségben és az együtt töltött idő oldott, testvéri beszélgetéseiben is megnyilvánult.

A Szentlélek segítségül hívása után a Dicsőséges rózsafüzér titkai hangzottak el, majd segítő imádkozó testvéreink mondták el a lelki örökfogadás szavait a halálra ítélt magzatok megmentéséért. Egyre fogyatkozó nemzetünk érdekében mennyire időszerű a fohász, hogy az Úr Isten adjon szeretetet és bátorságot az anyáknak, hogy meghagyják gyermekük életét, amit ő maga rendelt el számukra! Ezt követően a lelki vezetőnk, Lőrinc atya celebrálta szent liturgiába kapcsolódtunk be. Szentbeszédében az atya Mennyei Édesanyánk példáját állította eléünk. Szűz Mária mindig készen állott. Készen, szűzi méhébe fogadni az Istenembert, de ké-



szen elfogadni, hogy Szent Fiának mindenben a Mennyei Atya akaratát kell teljesítenie. Szűz Mária tudott elengedni, például amikor Jézus vállalta értünk a kereszthalált. Ott állt a keresztfá tövében és zokogott, de nem gyalázkodott, nem szidalmazott. Mi vajon tudunk-e helyesen elengedni? Elsődleges értelmében: elengedni felnőtt gyermekeinket. De nem akárhogyan, hanem hittel és erkölccsel felvértezett? Aztán el tudjuk-e engedni (elhagyni) bűneinket, vagy például még közösségünkön belül is irigyek, önzőek vagyunk egymással szemben? Pedig a közösség életetője az összefogás. Mutassunk példát mi, légiósok szeretetből, együttérzésből és segítő-készségből!

Ehhez kérjük a Szűzanya segítségét.

„Nagyasszonyunk, hazánk reménye, hozzád e nép zokogva esd.

Nyújtsd irgalom-jobbod feléje, botlásiért, ó, meg ne vesd.”

Bérces Mária Klára

sokáig ebben az állapotban találtam a keresztet, a lábazathoz támasztott testtel.

Még az év folyamán, ahogyan a pályaversenyek kezdődtek az akadályfutásban fél percet javult az eredményem, ami megnyitotta számomra a nemzetközi versenyeken való részvétel lehetőségét, és a válogatottban való szereplést is. A külföldi versenyek során, ha lehetőség volt rá, mindenütt felkerestem az Isten házát, hálát adtam az eredményekért. Hiszem, hogy ez a különös találkozás Jézussal hozzásegített mindezek eléréséhez. Azóta is megmaradt Jézus szeretete bennem, és ez így marad életem végéig.

Az útvonal, mely a kereszt felé vezetett már nem járható, benőtte a bokros cserje. A kereszt sem áll már, csak a talpazata. Alkalmanként még mindig felkeresem, és egy-egy hálaadó imát elmondva lelkileg feltöltődve, jó eső érzéssel folytathatom földi zarándokutamat.

Juhász János



## A Szent Anna Plébánia hírei

### GYERMEKPROGRAM

Június 5-én Ebesen tartjuk plébániánk gyermeknapját. A busz 9 órakor indul a Szent Anna-templom elől. Szeretettel és sok programmal várjuk a gyerekeket!

### ÚRNAPJA

Június 6-án lesz Urunk Testének és Vérének ünnepe. Az úrnapi körmenetet a 10-es misét követően a szokásos útvonalon tartjuk meg. Segítséget és virágot szívesen fogadjunk a sátrak építéséhez. A fél 12-es szentmise a körmenet miatt elmarad.

Ugyanezen a napon, amely egyben elsővasárnap, a körmenet után az esti szentmisét megelőző litániáig szentségimádást tartunk a templomunk felszentelésének évfordulója alkalmából.

### PLÉBÁNIAI KIRÁNDULÁS

Június 8-9-én Dél-erdélyi kirándulást szervezünk Nagyszében, Fogaras, Brassó, Sinaja, Pézsmár érintésével. A részvételi költség 12000 Ft + 50 Lei. Jelentkezni lehet a plébánián.

### HITTANOS-TÁBOR

Az idén a festői Sirokon táborozhatnak a Szent Anna hittanosai. A tábort egy turnusban rendezzük: július 11-18. között, Lőrinc atya vezetésével. A színes programok összeállításában, lebonyolításában és a gyermekek felügyeletében a hitoktatók segítenek.

A jelentkezőknek a tábor költségeihez 15 ezer forinttal kell hozzájárulniuk, a többit a plébánia fedezi. A részvételi szándékot a plébánia irodájában és a hitoktatóknál lehet bejelenteni.

## A Szent László plébánia hírei

### A KÖZELMÚLT ESEMÉNYEIBŐL

Március 25-én az esti szentmisében lelki adoptálást vállaltak tették le fogadalmukat. Ezen imavállalásnak hagyománya van templomunkban: 1996 és 2003 között nyolc alkalommal volt templomunkban ünnepélyes fogadalomtétel, s most ismét alkalom nyílt erre.

A Húsvéti vigília szentmisében katekumeneink közül három részesült a keresztség szentségében.

Április 25-e is mozgalmas volt plébániánkon: az angol nyelvű szentmisén egy külföldi egyetemista részesült a keresztség szentségében, koradélutántól pedig plébániai ifjúsági nap volt, melyre meghívott vendégként érkezett két domonkos szerzetesnővér Hódmezővásárhelyről, valamint Andrzej Kostecki atya.

Május 8-án Szombathelyen Várszegi Asztrik püspök úr pappá szentelte Bejczy Tibor domonkos szerzetest, aki Krakkóban végezte teológiai tanulmányait.

Május 16-án volt gyermekeink elsőáldozása.

### VÉGET ÉR AZ ÜNNEPI ÉV

A papság évének ünnepélyes egyházmegyei lezárása Mezőladány Jézus Szíve templomában lesz, június 11-én 15 órai kezdettel. Kérjük Krisztust, legfőbb papunkat, hogy az elmúlt év kegyelmei segítsék papjainkat a hiteles és tanúságtévő életre, és az ő hívó szavára bátran mondjanak igent fiatal testvéreink!

### PAPSZENTELÉS DEBRECENBEN

Június 26-án a 10 órakor kezdődő ünnepélyes szentmise keretében Bosák Nándor megyéspüspök két diakónust pappá és egy akolitust diakónussá szentel fel székesegyházunkban. Adjunk hálát hivatásukért, és imádkozzunk értük, hogy Isten- és az emberszolgálatukat örömteli hűségben végezhessék!

### A BETEGEK KENETÉNEK KÖZÖS KISZOLGÁLTATÁSA

Templombúcsúnk előtti szombaton, július 24-én az esti szentmisében a betegek szentségében részesülhetnek azok az idős, beteg testvéreink, akik erre megfelelő módon felkészültek. A felkészítésre és a szentgyónásra alkalmas lesz az előző napok lelkigyakorlata, amit Lőrinc atya tart csütörtökön és pénteken este, szentmise keretében.

### EGYHÁZMEGYEI BÚCSÚ

Július 25-én Máriapócsra lesz az idei egyházmegyei búcsú. Az ünnepi szentmise fél 11-kor kezdődik. Az évről évre népszerűbb ünnepre igény esetén buszt szervezünk egyházközségünk hívei számára.

### TEMLOMBÚCSÚ

Július 26-án, hétfőn az esti szentmisében ünnepeljük templomunk védőszentjének ünnepét.

A búcsú szónoka dr. Kiss Imre, szeged-csanádi püspöki helynök lesz.

### ÜNNEPEINK

Május 23-án, pünkösdvasárnap az esti szentmisében Barina Máté atya kiszolgáltatja a bérmálás szentségét öt felnőttnek, akik a katekumen csoportunk tagjai.

Május 24-e Szent Domonkos rendjében főünnep. S mivel e nap pünkösdhétfőre esik, plébániai kirándulásra készülünk.

Úrnapiján, június 6-án a templomkertben lesz hagyományos körmenetünk.

Június 21-én Jézus Szent Szívének ünnepén hagyományosan egész napos szentségimádás lesz, s ez alkalommal, a Papok Éve zárónapiján, a papokért és papi hivatásokért fogunk különösen imádkozni.

Június 20-án a 11 órakor kezdődő szentmisében lesz Major Pius atya ezüstmiséje.

Június 26-27-én lesz templomunk búcsú ünnepségsorozata. Az ünnepi szentmise vasárnap 9 órakor lesz, melyet püspök atya fog celebrálni, s ugyanakkor megáldja az új rendházat.

*Havas Lászlóné Gyöngyi*